



Kunnskapsdepartementet

HØRINGSUTTALELSE FRA TYNSET KOMMUNE VEDRØRENDE FORSLAG TIL ENDRINGER I BARNEHAGELOVEN (Innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll med mer)

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring: Forslag til endringer i barnehageloven (innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll med mer).

Høringsnotatet omhandler:

- Nytt kapittel VII om psykososialt barnehagemiljø
- Ny § 7 c Krav til samlet barnehagebygg
- Ny § 7 d om internkontroll
- Lovkrav til uavhengig organisering av myndighetsoppgaver på barnehageområdet

Forslagene til lovendringer berører Tynset kommune både som barnehageeier og som barnehagemyndighet. Kommunen ønsker derfor å avgi høringsuttalelse i saken.

Nytt kapittel VII om psykososialt barnehagemiljø

Tynset kommune støtter Kunnskapsdepartementets forslag om innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø.

Tynset kommune støtter intensjonen og målsettingen om at alle barn skal ha det trygt og godt i barnehagen og at hensynet til barns beste skal ligge til grunn for avgjørelser som gjelder barn. Kommunen støtter også presiseringen i lovforslaget om at det er den juridiske ansvarlige for barnehagen som må sikre at barnehagen drives i samsvar med lov og forskrift.

Kommunen mener at de fleste av bestemmelsene i høringsnotatet er regulert gjennom annet regelverk, men at det likevel kan være hensiktsmessig å samle og tydeliggjøre bestemmelsene i barnehageloven.

Tynset kommune som barnehageeier har også per i dag rutiner og prosedyrer knyttet til ansvaret den enkelte barnehage og den enkelte ansatte har for

- å jobbe systematisk og forebyggende for å skape et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel og læring for alle barn
- å oppdage, håndtere, stoppe og følge opp krenkelser eller mobbing i barnehagen

Disse rutinene er forankret i *Rammeplan for barnehager* og i *Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler*. Kommunens rutiner ble revidert og tydeliggjort etter at

rammeplanen ble revidert i 2017. For kommuner som har rutiner og prosedyrer på plass vil en ytterligere skjerpelse av regelverket ikke få store konsekvenser for kommunen som barnehageeier, men kan bidra til å sette enda mer fokus på et viktig tema og dermed skjerpe rutinene i den enkelte barnehage.

Som barnehagemyndighet støtter Tynset kommune lovreglene fordi de tydeliggjør den enkelte eiers og den enkelte barnehages ansvar. Dermed vil en presisering av lovreglene kunne støtte opp under kommunen som barnehagemyndighet. Kommunens ansvar og mandat som barnehagemyndighet vil styrkes og tydeliggjøres. Med konkrete krav til tiltak og dokumentasjon av arbeidet i barnehagen vil det kunne bli enklere for barnehagemyndigheten å veilede, risikovurdere og å gjennomføre tilsyn.

Trygge og gode barnehagemiljøer skapes i et sosialt miljø der hele barnegrupper, ansatte og foreldre er involvert. Det vil kunne oppleves som problematisk for barnehagen å håndtere saker der et eller flere konkrete andre barn inngår i tiltak eller aktiviteter som skal bidra til at et annet barn har det trygt og godt. Tiltak for enkeltbarn kan også komme i konflikt med barnehagelovens § 3 om barns rett til medvirkning eller barnets beste. Dette er problemstillinger som kommunen har erfart som problematiske i praktiseringen av opplæringsloven 9A, og som bør drøftes nærmere. Barnehagen har det samme ansvaret for alle barn, og for at alle barn skal ha det trygt og godt.

Barnehagen har en unik mulighet til å jobbe systematisk og forebyggende for å skape godt miljø i barnehagene og for å skape god dialog og samarbeide med foreldre.

Tynset kommune støtter derfor departementets forslag om ikke å innføre en individuell rett og et system for håndhevingsordning. Kommunen støtter departementets bekymring for at en eventuell lovregulering med rettighetsfastsetting vil rette mye oppmerksomhet mot enkeltbarn og enkeltforeldre, framfor barnehagens systematiske arbeid for å skape et godt miljø i barnegruppene.

Ny § 7 c Krav til samlet barnehagebygg

Tynset kommune støtter forslag om ny § 7 c Krav til samlet barnehagebygg.

Med denne lovendringen settes det krav til at barnehagens lokaler og utearealer skal ligge samlet, det vil si at lokalene og utearealene skal ligge på samme sted eller at det skal være liten avstand i mellom. En rekke krav i loven rettes mot «barnehagen», og bestemmelsen gjelder for både kommunale og private barnehager. Forslaget må likevel også ses i sammenheng med forslag fra høring om regulering av private barnehager der det foreslås at hver private barnehage skal være eget rettssubjekt. For både private og kommunale barnehageeiere betyr lovforslaget redusert mulighet for å samordne flere «avdelinger» som er fysisk plassert på ulike steder.

For kommunen som barnehagemyndighet vil forslaget kunne klargjøre hva som skal regnes som barnehage og dermed forenkle myndighetsarbeidet. Kommunen støtter forslaget om å kreve ny godkjenning av barnehager som må endre organisering som følge av lovendringen. Kommunen er også enig i at det ikke skal føre til at private barnehager mister finansieringen. Departementet foreslår en overgangsordningsperiode. Overgangsperioden må fastsettes nøyaktig, den må gjelde fram til august (et nytt barnehageår) og minimum vare et år slik at både kommunale og private barnehager får mulighet til å innrette seg etter lovendringen.

Ny § 7 d Den ansvarlige for barnehagen skal ha internkontroll for å sikre at kravene i barnehageloven og forskriftene til loven følges

Tynset kommune støtter forslag om ny § 7 d Den ansvarlige for barnehagen skal ha internkontroll for å sikre at kravene i barnehageloven og forskriftene til loven følges.

Kommunens internkontroll er også regulert i ny kommunelov § 25-1 og forslaget til ny § 7 d er identisk med denne bestemmelsen for kommunen.

I høringen om særlovsgjennomgang av internkontroll står det at internkontrollbestemmelsen i ny kommunelov § 25-1 ikke gjelder pliktene som er lagt til «barnehagen» i barnehageloven. I høringsnotatet om endringer i barnehageloven presiseres det at kommunedirektøren (rådmannen) har ansvar for å sikre at det føres internkontroll i kommunale barnehager og at § 25-1 gjelder for kommunen som barnehageeier.

Det er derfor et alternativ at den foreslåtte paragrafen bare skal gjelde private barnehager i og med at kravet om internkontroll i kommunale barnehager allerede er regulert i kommuneloven. Likelydende bestemmelser i flere lovverk, rettet mot samme ansvarlig (her rådmannen) er uheldig.

Det vil også være uheldig at barnehageloven setter så ulike krav til kommunale og private barnehager på et område som har så stor betydning for kvaliteten i barnehagen. Lovkravene om psykososialt miljø i barnehagen, som nå flyttes fra forskrift om miljørettet helsevern i skoler og barnehager inn i barnehageloven, hadde som forskrift tydelige krav om internkontroll. Det vil derfor kunne føre til usikkerhet ute i barnehagene om kravet til internkontroll ikke videreføres i samme lovverk både for private og kommunale barnehager.

Krav om internkontroll vil sikre barnehagemyndigheten god dokumentasjon på hvordan den ansvarlige for barnehagen sikrer at den drives i tråd med lov og forskrift. Dette kan forenkle tilsynet og bidra til at myndigheten, gjennom veiledning og tilsyn, kan bidra til å heve kvaliteten på tilbudet.

Derfor støtter Tynset kommune ny § 7 d for både kommunale og private barnehager.

Lovkrav til uavhengig organisering av myndighetsoppgaver på barnehageområdet

Regjeringen foreslår: *Kommunen skal organisere oppgavene den har som barnehagemyndighet uavhengig av oppgavene kommunen har som ansvarlig for en eller flere barnehager. Kommunen skal likebehandle private og kommunale barnehager når den utfører oppgaver som barnehagemyndighet.*

Tynset kommune mener at krav til uavhengighet og likebehandling allerede følger av den ulovfestede forvaltningsretten. I forarbeidene til ny kommunelov ble det vurdert om det var behov for en egen bestemmelse om kommunen som tilsynsmyndighet. Her presiserte Kommunaldepartementet at i henhold til forvaltningsretten så er det forbudt å drive usaklig forskjellsbehandling og at kommunene derfor skal vurdere virksomheter de fører tilsyn med på samme måte, uavhengig om de er kommunale, statlige eller private. Departementet la til grunn at der kommunen har fått i oppgave å føre tilsyn, skal denne oppgaven gjennomføres med objektivitet og nøytralitet som gir tillit til at kommunale virksomheter blir vurdert etter

samme kriterier som private virksomheter. At den kommunale tilsynsmyndigheten er uavhengig av sine tilsynsobjekter, ligger som en forutsetning for likebehandling. Samtidig vises det til i forarbeidene til at det kan være aktuelt å regulere dette i særlover, som f.eks barnehageloven.

Per i dag ivaretar Tynset kommune kravet til uavhengighet ved interkommunalt samarbeid. Dette har vært et nødvendig og bevisst valg for å sørge for uavhengighet, og samtidig ivareta den barnehagefaglige kompetansen i myndighetsarbeidet. Interkommunalt samarbeid vil fortsatt være nødvendig for å ivareta de foreslåtte kravene til uavhengig organisering.

Tynset kommune støtter prinsipp og krav til uavhengighet, men mener lovkravet ivaretas av den ulovfestede forvaltningsretten og i ny kommunelov. Tynset kommune er positiv til at det legges til grunn at kommunene skal ha ansvar for alle myndighetsoppgaver på barnehageområdet med unntak av økonomisk tilsyn, og mener at forslaget til nye lovkrav likevel er et bedre alternativ enn at myndighetsoppgavene flyttes fra kommunen til staten eller andre aktører.